

KONTROLL AV EKOLOGISK JORDBRUKSPRODUKTION 2021

Det här brevet innehåller anvisningar och information om aktuella frågor inom kontrollen av ekologisk jordbruksproduktion. I PDF-versionen av odlar brevet kan du öppna de länkar som nämns i texten:

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/ekoproduktion> > Ekologiska gårdar > Nyheter för ekoproduktion.

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2021

1. Ekokontroller och undantagsarrangemang 2021
2. Förberedelse inför ekokontroller
3. Provtagning på ekogårdar
4. Förberedelser inför tillämpandet av EU:s nya ekoförordning 1.1.2022
5. Avgifterna för ekotillsynen
6. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekokontrollen

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial
2. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion
3. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för den ekologiska växtproduktionen under 2022?
4. Undvik rester av bekämpningsmedel och tillväxtstörningar som orsakas av vinassbaserade gödselmedel
5. Komplettering angående grüngödslingsgrödor i villkoren för ekologisk produktion

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse
2. Köp och försäljning av djur
3. Preparat för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos samt järntillskott till grisar
4. Spara varudeklarationerna med tanke på kontroller
5. Tyngdpunkten i djurövervakningen 2021
6. Påbörjande av läkemedelsbehandling på gårdar som hör till en hälsovårdsplan
7. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för husdjurssektorn under 2022?

ALLMÄNT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK PRODUKTION 2021

1. Ekokontroller och undantagsarrangemang 2021

Ekokontroller på gårdarna utförs under hela kalenderåret och en del av kontrollerna sker utanför växtperioden. Ytterligare kontroller utförs utan förhandsanmälan. Dessa normala tillvägagångssätt kommer ändå att förändras på grund av den specialsituation som coronaviruset och COVID-19 orsakar.

Lagerbokföringen en prioritet för kontroller av ekologisk växtproduktion under 2021

Lagerbokföringen är ett centralt verktyg för påvisande av spårbarhet för ekologiska produkter. Avsikten med lagerbokföringen är att uppfylla minimikraven för produktionsvillkoren, men också att du beaktar behoven för din egen gård vid planering och genomförande av lagbokföringen. Som bilaga till det här brevet finns en blankett som du kan använda till att beskriva hur lagerbokföringen på din ekologiska gård sköts för närvarande. Utöver nuläget kan du även se vilka alternativa sätt som finns för utveckling av lagerbokföringen. Fyll i blanketten innan ekokontrollen och ha den framme under ekokontrollen. Bifoga den ifyllda blanketten till din ekoplan.

I samband med kontrollen av produktionen bedömer ekogranskaren skötseln av lagerbokföringen på din gård genom tre prioriterade frågor:

- Uppfyller lagerjournalföringen kraven på villkoren för ekoproduktion utan allvarliga avvikelser?
- Har man i genomförandet av lagerbokföringen beaktat de faktorer som är väsentliga för gårdens verksamhet?
- Har metoden för lagerbokföringen beskrivits?

Den specialsituation som coronaviruset orsakar och försök med distanskontroller 2021

Enligt Livsmedelsverkets anvisning till NTM-centralerna och ekogranskarna utförs alla ekokontroller under 2021 under förutsättning att

- det är möjligt att begränsa kontakterna mellan människor under kontrollerna och hålla ett tillräckligt avstånd till andra personer på platsen eller
- risken för smitta kan hanteras genom att använda skydd och/eller utföra en del av kontrollen på distans eller
- kontrollen utförs utomhus.

Fram till 1.7.2021 kan NTM-centralerna utföra kontroller av objekt förenade med låg risk som distanskontroller.

I samband med kontrollerna är tillsynen inriktad i synnerhet på att bedöma den planerade dokumenteringen, lagerbokföringen och produktflödesbalansen samt på att kontrollera de prioriterade områdena. Livsmedelsverket följer situationen och uppdaterar anvisningarna och informationen som anknyter till verkets uppgiftsfält på sin webbsida: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/coronaviruset-covid-19>.

2. Förberedelse inför ekokontroller

Utträde ur kontrollen

Meddela NTM-centralen skriftligt om att du utträder ur kontrollen. Om du har produkter i lager, som du vill marknadsföra som ekologiska produkter, ska du inte utträda, utan din verksamhet ska fortfarande omfattas av ekotillsynen. Meddela NTM-centralen också om du har lagt ned bearbetningen av ekologiska livsmedel, så att NTM-centralen inte i onödan ger någon i uppdrag att utföra kontroll.

Handlingar för ekokontrollen

Före ekokontrollen ska du försäkra dig om att de handlingar som behövs är uppdaterade och tillgängliga. Se också till att de skattebokföringsverifikat som är av betydelse för ekokontrollerna är tillgängliga vid kontrollen:

- **Ekoplaner** (växtproduktion och djurproduktion):
 - Ekoplanen för växtproduktion. Genomgång av de olika delarna i planen ingår i de prioriterade områdena för kontrollen 2021. Obs! Separata åkerskifteskartor på papper behövs inte till den del uppgifterna finns att tillgå på webben, t.ex. www.peltolohkot.fi.
 - För husdjursproduktionens del ska man se till att planen är tillräckligt detaljerad och innehåller bland annat eventuella undantagslösningar.
- **En kopia av stödansökans jordbruksskiftesblankett 102B eller meddelande om registrering**
 - Närmare anvisningar finns i ansökningsguiden för jordbrukarstöd: Livsmedelsverket > Om oss > Tjänster > Guider och blanketter > Jordbrukare > Stödguider, -villkor och -anvisningar > [Ansökningsguide för jordbrukarstöd 2021](#).
- **Lagerbokföringen med tillhörande balanser**
- **Anteckningar enligt jordbruksskifte**
- **Aktuella djurförteckningar**
- **Verifikat över produktionsinsatser och produkter som inkommit till och avsänts från gården, t.ex.:**
 - inköpsverifikat och garantibevis som visar förökningsmaterialets ursprung
 - varuleverantörernas ekointyg hittas också på Livsmedelsverkets söktjänst för eko-intyg (<https://palvelut2.evira.fi/luomuasiakirjahaku>), där du kan granska, skriva ut och spara dem.
 - dokument med vilka du kan visa att de inköpta och mottagna produkterna uppfyller kraven för ekoproduktion (t.ex. följedokument, överensstämelseförsäkran och spannmålspass)
- **Eventuella utredningar, avtal och tillstånd, såsom:**
 - utredning över produktionens extensitet på den gödselöverlåtande gården i fråga om anskaffad stallgödsel (får inte vara äldre än fem år)
 - avtal om hyra och underentreprenad
 - tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial och andra tillstånd som gäller den enskilda aktören
 - tillstånd i samband med djurproduktionen

3. Provtagning på ekogårdar

Livsmedelsverket gör upp en nationell plan för provtagningen för att övervaka användningen av ämnen och produktionsmetoder som är förbjudna i ekoproduktion, såsom bekämpningsmedel, GM-organismer och tillsatsämnen. Proverna enligt planen tas i huvudsak i samband med ekokontrollen och bara vid behov genom separata besök. Det tas också prov vid mottagningsställena för ekospannmål, där man har automatisk provtagningsapparat. Proverna tas av granskare som är bemyndigade av Livsmedelsverket och av NTM-centralernas personal.

En avgift (500 euro/prov) uppbärs för annan provtagning än den som ingår i provtagningsplanen och för analys av ett prov. Avgiften uppbärs också om ett prov har tagits på grund av att aktören misstänks ha använt ämnen som är förbjudna i ekoproduktion. Avgiften uppbärs inte om misstanken visar sig vara ogrundad. Avgiften uppbärs alltid för provtagning och analyser som gjorts på aktörens begäran.

4. Förberedelser inför tillämpandet av EU:s nya ekoförordning 1.1.2022

Den nya grundförordningen om ekologisk produktion i EU ([Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/848](#)) och tillhörande genomförandelagstiftning kommer att börja tillämpas från och med 1.1.2022. Livsmedelsverkets anvisning som grundar sig på den nya lagstiftningen utarbetas för närvarande, men i sin helhet kommer den inte att vara klar förrän i slutet av 2021.

Nedan följer en översikt över den nya lagstiftningens övergripande konsekvenser för utarbetandet av ekoplaner och kontrollfrekvensen. I delarna om ekologisk växtproduktion och ekologisk djurproduktion i detta brev sammanfattas förändringarna i produktionsvillkoren till den del uppgifterna är tillförlitliga och relevanta redan under 2021. Genomförandelagstiftningen eller anvisningarna som offentliggörs senare under 2021 ändrar inte deras sakinhåll.

Försiktighetsåtgärder för att undvika att produkter blandas och innehåller rester

I den nya förordningen ägnas särskild uppmärksamhet åt så kallade försiktighetsåtgärder med vilka varje ekodlare kan behärska riskerna för misstag, och undvika att ekologiska och konventionella produkter blandas samman och att det uppkommer rester av produkter och ämnen som är förbjudna i ekologisk produktion. För att identifiera risker, förebygga incidenter samt utforma och förbättra åtgärderna måste de befintliga ekoplanerna kompletteras under 2022. Livsmedelsverket kommer att ge detaljerade anvisningar och mallar för försiktighetsåtgärder som en del av mer omfattande anvisningar i slutet av 2021. Du kan redan nu kartlägga riskerna och behovet av möjliga försiktighetsåtgärder som en del av din befintliga ekoplan och göra upp anvisningar för riskhanteringen. Mallar och anvisningar finns på Livsmedelsverkets webbplats: Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekoproduktion > [Modellblanketter och mallar](#) > Utvärdering av risker och planeringen av riskhanteringen.

Riskbaserade kontroller och ytterligare kontroller

När det gäller lågriskaktörer som vid de föregående kontrollerna inte har haft några allvarliga avvikelser under minst tre på varandra följande år, kan de fysiska kontrollernas frekvens förlängas till 24 månader. För närvarande är kravet minst en fysisk kontroll en gång per kalenderår. Livsmedelsverket har ännu inte gett några anvisningar för hur en ekologisk gård ska anses utgöra en låg risk och vilken information som odlaren måste lämna till NTM-centralen för att få ekointyget utan ett fysiskt kontrollbesök. Gårdar med ekologisk djurproduktion anses inte vara lågriskgårdar, åtminstone inte i det första skedet.

Den miniminivå av ytterligare kontroller som krävs enligt lagstiftningen höjs till 10 procent. För närvarande är antalet ytterligare kontroller ungefär fem procent av antalet aktörer.

Ändringar i förpackningspåskrifterna

Under 2021 tillämpas de nuvarande bestämmelserna på obligatoriska förpackningspåskrifter för ekologiska livsmedel. Tillsammans med Europalövet ska man uppgge produktionslandet, och uttrycket för denna uppgift har översatts till finska på ett nytt sätt. Hittills har uttrycket "Tuotettu Suomesta" använts tillsammans med Europalövet, men enligt den nya EU-förordningen används i framtiden uttrycket "Suomen maataloudesta". Det motsvarande uttrycket på svenska, "Finskt jordbruk", ändras inte.

De ovan nämnda ändringarna i förpackningspåskrifterna kan tillämpas redan under 2021. Närmare anvisningar finns i meddelandet Livsmedelsverket > Företag > Livsmedelsbranschen > Ekoprodukter > Aktuellt > [Den finskspråkiga märkningen på ekologiska livsmedel ändras, den svenska förblir oförändrad](#)

5. Ändringar i avgifterna för ekokontroll

Grundavgiften för ekokontroll ändras. År 2021 tas en aktörsspecifik grundavgift på 160 euro ut som grundavgift för ekokontroll. Arealbaserade avgifter har ersatts med en avgift som baserar sig på

kontrolltiden. Avgiften som baserar sig på kontrolltiden är 143 euro/timme för alla inspektioner. Timpriset tas ut för varje påbörjad timme.

Livsmedelsverket gör de ändringar i faktureringsystemet som den nya avgiftsförordningen kräver under sommaren 2021, vilket innebär att avgifterna för de aktörer som kontrollerats efter ingången av mars faktureras först på hösten. Avgifterna för de aktörer som kontrollerats under januari och februari faktureras i enlighet med den avgiftsförordning som gällde vid ingången av året.

Bestämmelser om avgifter som tas ut för tillsyn över ekologisk produktion finns i punkt 3 i avgiftstabellen i bilagan till jord- och skogsbruksministeriets förordning om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer (161/2021). Förordningen finns på adressen <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2021/20210161>. En sammanställning av avgifterna och mer information: Livsmedelsverket > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > [Aktuellt för ekogårdar](#).

6. Kontaktuppgifterna till NTM-centralernas och Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekokontrollen

Mera information ges av NTM-centralens och Livsmedelsverkets sakkunniga på ekoproduktion. Dokument och ansökningar kan också skickas till NTM-centralerna per e-post. Adressen till alla NTM-centralers registratur har samma form, till exempel: registratur.nyland@ntm-centralen.fi. Livsmedelsverkets registratur har adressen kirjaamo@ruokavirasto.fi. NTM-centralernas e-postadresser har formen fornamn.efternamn@ntm-centralen.fi och Livsmedelsverkets fornamn.efternamn@ruokavirasto.fi. Livsmedelsverkets ekokontroll har e-postadresserna: luomulisaysaineisto@ruokavirasto.fi och luomuelintarvike@ruokavirasto.fi.

NTM-central	Adress	Kontaktperson	Telefon
Nyland	PB 36, 00521 Helsingfors	Virpi Aspelin-Nieminen	029 502 1039
Egentliga Finland	PB 236, 20101 Åbo	Eila Strang Kitty Enberg	029 502 2667 029 502 2555
Satakunta	PB 266, 28101 Björneborg	Mirella Levomäki Teija Rinne	029 502 2063 029 502 2075
Tavastland	PB 29, 15141 Lahtis	Merja Kohvakka	029 502 5061
Birkaland	PB 297, 33101 Tammerfors	Marika Arrajoki-Alanen	029 503 6040
Sydöstra Finland	PB 1041, 45101 Kouvola	Jaana Saukko Marjut Henttonen	029 502 9012 029 502 7329
Södra Savolax	PB 164, 50101 S:t Michel	Marja Pulkkinen	029 502 4073
Norra Savolax	PB 2000, 70101 Kuopio	Minna Mustonen Anni Markkanen	029 502 6602 029 501 6605
Norra Karelen	PB 69, 80101 Joensuu	Merja Ignatius	029 502 6054
Mellersta Finland	PB 250, 40101 Jyväskylä	Riitta Laitinen	029 502 4569
Södra Österbotten	PB 156, 60101 Seinäjoki	Tuomo Saarinen	029 502 7339
Österbotten, Vasa	PB 131, 65101 Vasa	Tomas Räfså Jan Flemming	029 502 8609 029 502 8548
Österbotten, Karleby	PB 240, 67101 Karleby	Lars Björkgård	029 502 8540
Norra Österbotten	PB 86, 90101 Uleåborg	Johanna Honkanen	029 503 8058
Kajanaland	PB 115, 87101 Kajana	Katie Halonen	029 502 3583
Lappland	PB 8060, 96201 Rovaniemi	Juha Harri	029 503 7326

Kontaktuppgifter till Livsmedelsverkets sakkunniga inom ekoproduktion:

sektionschef Beata Meinander
djurproduktion: överinspektör Merja Manninen
växtproduktion: överinspektör Sampsa Heinonen
foder: överinspektör Tiina O'Toole
förökningsmaterial: inspektör Leena Kankaanpää
livsmedel: överinspektör Teija Linden, överinspektör Marika Määttä, överinspektör Tarja Vanninen (export), överinspektör Anne Relander (provtagning)
Solmärket, blanketter: inspektör Saila Rake
datasystem: överinspektör Taina Peltola

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK VÄXTPRODUKTION

1. Register över ekologiskt producerat förökningsmaterial och tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial

I registret över ekologiskt förökningsmaterial har man samlat de partier av ekologiskt utsäde och ekologiskt plantmaterial som finns på marknaden. Registeruppgifterna bygger på packeriernas och handlarnas egna anmälningar och finns på webbadressen Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Ekologiskt producerat frön och plantor](#).

Om ekologiskt utsäde eller annat ekologiskt förökningsmaterial inte går att få tag på, behöver du ett gällande tillstånd för att få använda konventionellt förökningsmaterial. Det kan vara ett tillstånd gällande en art för alla ekodlare (Livsmedelsverkets allmänna tillstånd) eller ett partispecifikt tillstånd för en ekodlare och ett parti (NTM-centralens tillstånd).

Närmare information om förutsättningarna för beviljande av tillstånd, ansökningsanvisningar och blanketter för ansökan finns i guiden Ekologisk produktion 1: Allmänna villkor och villkor för växtproduktion (produktionsvillkoren) samt på Livsmedelsverkets webbplats Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > [Blanketter och anvisningar för ekoproduktion](#)

Viktiga datum att komma ihåg:

- **1 april:** Arter som omfattas av Livsmedelsverkets allmänna tillstånd 31.3.2021 stryks inte från förteckningen över arter som omfattas av allmänt tillstånd under tiden 1.4–15.6.2021, även om nya partier skulle läggas till i registret över ekologiskt förökningsmaterial under perioden. Av denna orsak kan samma sorter under den här tiden både finnas i registret över ekologiskt förökningsmaterial och omfattas av det allmänna tillståndet. Det giltiga allmänna tillståndet och en sammanställning av de tidigare tillståndens giltighetstider hittar du på webbplatsen Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Allmänt tillstånd att använda konventionellt förökningsmaterial](#).
- **15 april:** Leveranssvårighet innebär en situation, där det inte finns någon säljare som kan leverera förökningsmaterialet före sådd eller plantering trots att ekodlaren beställt förökningsmaterialet i god tid. Livsmedelsverket anser att en skälig bakre gräns för leveranser av utsäde för växter som sås på våren är 15.4.2021. Efter det kan en tillståndsansökan motiveras med leveranssvårigheter, vilket betyder att det inte längre finns någon orsak att skjuta upp anhållan om tillstånd hos NTM-centralen.
- **1 maj:** Ansökan om undantagstillstånd ska normalt göras före den 1 maj, men sådd är tillåten först när tillstånd har beviljats.

Ansökan om partispecifika tillstånd kan nu lämnas i e-tjänsten Touko

Under våren 2021 tar ekokontrollen i bruk e-tjänsten Touko, där du kan ansöka om tillstånd att använda konventionellt producerat förökningsmaterial. E-tjänsten kan användas av ekokontrollens privatkunder som har ett gårdssignum eller företag som har ett FO-nummer. Du kan också hämta NTM-centralens beslut i e-tjänsten. Tjänsten fungerar bäst med de nyaste versionerna av webbläsarna Chrome, Firefox och Safari. Mer information om e-tjänsten: Livsmedelsverket > Ekoproduktion > Ekologiska gårdar > [Aktuellt för ekogårdar](#).

2. Webbförteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion

På Livsmedelsverkets webbplats förs förteckningar över produktionsinsatser som lämpar sig för ekoproduktion:

Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Gödsling](#)
Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Ekoväxter > Produktionsinsatser > [Växtskydd](#)

3. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för den ekologiska växtproduktionen under 2022?

Följande ändringar av produktionsvillkoren **ska tillämpas från och med 1.1.2022**:

Produktionskrav för förökningsmaterial som produkt i omläggningsskedet

En omläggningsperiod på minst 12 månader börjar tillämpas på produktion av förökningsmaterial, till exempel utsäde. De nuvarande produktionsvillkoren ger inte instruktioner om växtförökningsmaterial i omläggningsskedet, men enligt Livsmedelsverkets tolkning kan till exempel en ettårig gröda producera ekologiskt utsäde redan under den första växtperioden i omläggningsskedet (SV1). Den minsta omläggningsperioden på 12 månader enligt den nya förordningen innebär under normala förhållanden att det utsäde som grödan producerar under SV1-året är konventionellt och att det utsäde som grödan producerar under SV2-året är utsäde i omläggningsskedet.

Krav för produktion av förökningsmaterial som ekologisk produkt

Enligt de nya kraven kommer kraven på en omläggningsperiod för ekologiskt växtförökningsmaterial att vara desamma som för ekologiska växtprodukter avsedda som livsmedel och foder. Exempelvis kommer de omläggningsperioder för produktion av ekologiskt utsäde som motsvarar uppgiften "ekologiskt producerad" i garantibeviset för certifierat utsäde att förlängas jämfört med nu.

Användning av ekologiskt förökningsmaterial som uppfyller nuvarande krav 1.1.2022

De nya kraven kommer inte att påverka det ekologiska förökningsmaterial som skördades under 2021 eller tidigare. De gamla lagren av ekologiskt utsäde som producerats eller certifierats enligt de nuvarande kraven eller de gamla lagren av gårdens eget ekologiska utsäde kan därför användas tills de är tömda. Förbered dig att hålla eventuella produktpartier som uppfyller gamla och nya krav åtskilt och att säkerställa spårbarheten när det gäller lager och krav på journalföring (t.ex. skiftes-specifika anteckningar och lagerbokföring).

Förkortning av omläggningsskedet

Det retroaktiva godkännandet av en tidigare period (förkortning av omläggningsskedet) kräver alltid ett fysiskt besök på gården. Därför bör en eventuell förkortning av omläggningsskedet sökas redan i god tid före odlingssäsongen. Exempelvis kan skörden från en åker inte användas som en produkt i omläggningsskedet eller en ekologisk produkt förrän en förkortning av omställningsskedet har godkänts separat.

Växthusproduktion

Till den del den ekologiska växthusproduktionen har påbörjats efter 28.6.2017 måste de nya produktionsreglerna följas, vilket kräver växelbruk och markodling. Ett undantag från detta förbud mot så kallade avgränsade bäddar är växter avsedda för fortsatt odling, såsom plantor, prydnadsväxter och plantor som säljs direkt till konsumenten i krukor ("örter"). När det gäller arealer och odlingsplatser som var i ekologisk odling 28.6.2017, får odlingen på avgränsade bäddar fortsätta fram till 31.12.2031. När du planerar att börja odla en ny växthusareal ekologiskt, ska du säkerställa hos NTM-centralen att växthuset och dess förhållanden gör det möjligt att producera i enlighet med de nya kraven.

4. Undvik rester av bekämpningsmedel och tillväxtstörningar som orsakas av vinassbaserade gödselmedel

Ekoodlare är skyldiga att vidta försiktighetsåtgärder till exempel för att minska risken för rester av bekämpningsmedel i produkterna, även när det handlar om gödselmedel som är tillåtna i ekologisk produktion. I samband med detta ber Livsmedelsverket alla ekoodlare fästa uppmärksamhet vid i synnerhet gödselmedel som innehåller vinass, en biprodukt av sockerbetsproduktionen.

Vinass kan innehålla rester av bekämpningsmedlet klopyralid. Bland annat livsmedelssäkerhetsmyndigheten i Norge anser att rester av ämnet i halter på bara några mikrogram kan orsaka tillväxstörningar hos känsliga växtarter, speciellt hos potatisväxter såsom tomat, paprika, äggplanta och potatis. Livsmedelsverkets tillsyn över gödselindustri har inte gett något riktvärde för rester av klopyralid, men har uppmanat aktörer inom gödselbranschen att uppmärksamma lagstiftningen gällande gödselindustri i Finland och kontrollera bruksanvisningarna för gödselindustrien för att beakta om de eventuellt innehåller klopyralid och aminopyralid.

Beakta risken för rester av bekämpningsmedel och bruksanvisningarna för gödselindustrien i din ekoplan, i synnerhet om du planerar att använda flytande gödselindustri som innehåller melass eller vinass. Gör vid behov upp separata, skriftliga anvisningar för hur du kan förebygga rester och tillväxstörningar. En mall för uppgörande av anvisningar finns på Livsmedelsverkets webbplats: Livsmedelsverket > Odlare > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekologisk produktion > Modellblanketter och mallar > Utvärdering av risker och planeringen av riskhanteringen.

5. Komplettering angående gröngödslingsgrödor i villkoren för ekologisk produktion

Livsmedelsverket kompletterar tolkningen av kapitel 15.1 i guiden Ekologisk produktion 1: Allmänna villkor och villkor för växtproduktion med följande mening: *Gröngödslingsgrödor kan vara till exempel blandade grödor som innehåller baljväxter eller blandningar med örter som inte skördas.*

Observera dock att ingen miljöersättning betalas för ekoförbindelseskiften som märkts med växtkoden "6050 gröngödslingsvall". Kontrollera vilken växtkod som passar gröngödslingsgrödor i Ansökningsguide för jordbrukarstöd 2021 (bilaga J).

AKTUELLT OM KONTROLLEN AV EKOLOGISK DJURPRODUKTION

1. Fågelinfluensa och fjäderfäns utevistelse

För att undvika spridning av fågelinfluensavirus ska fjäderfän skyddas mot kontakt med vilda fåglar under tiden 8.2.2021–31.5.2021. Fjäderfän ska hållas antingen inomhus eller i ett rasthågn som är helt inhägnat och täckt med till exempel ett tillräckligt finmaskigt nät. Av den orsaken börjar kravet på utevistelse för fjäderfän på ekogårdar tillämpas först 1.6.2021. Om aktören vill inleda fjäderfäns utevistelse före början av juni måste han eller hon göra en anmälan om hållandet av fjäderfä utomhus till den lokala kommunalveterinären och följa de ovan nämnda villkoren när utevistelsen ordnas. Anmälan behöver inte lämnas in på nytt årligen, om inga förändringar har skett i fågelhållningen och utevistelsen (exempel: skydd av utehågn).

Mer om aviär influensa (fågelinfluensa): <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/fjaderfan/aviar-influensa-fagelinfluensa/>

2. Köp och försäljning av djur

Vid köp eller försäljning av ekodjur måste man försäkra sig om att djuren alltid åtföljs av ett gällande ekointyg och överensstämmelseförsäkran. Ekointyget visar att aktören hör till ekokontrollen och med överensstämmelseförsäkran bevisar aktören att djuret eller produktpartiet är ekodugligt. Ett djur som säljs är antingen ekologiskt eller konventionellt, det kan aldrig vara i omläggningsskedet. Särskilt om man köper nötkreatur till en ekogård ska man se till att djuren uppfyller produktionskraven för eko-produktion.

Konventionellt uppfödda hondjur som har fött avkomma får anskaffas bara med tillstånd av NTM-centralen, och djuren som anskaffas ska vara av lantras (produktionsvillkoren punkt 4.2.4.1 *Möjlighet till förhöjt procenttal*). När det gäller lantraser får aktören ansöka om förhöjt procenttal, om djuren som skaffas är av en ras som kan omfattas av ett avtal om lantraser. Sådana raser är finsk boskap (västfinsk, östfinsk och nordfinsk ko), finska får, kajanalandsfår, ålandsfår, finsk get och finsk häst.

3. Preparat för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos samt järntillskott till grisar

Ekoidisslare utfodras med ekofoder

Utfodringen av ekologiska idisslare (nötkreatur, får och getter) ska till 100 procent grunda sig på ekofoder. Därför ska också linfrö och jäst som används/anskaffas ha producerats med ekologiska metoder.

Användningen av kompletteringsfoder i fråga om tre ämnesomsättningssjukdomar

Det är tillåtet att använda kompletteringsfoder som innehåller de verksamma ämnena kalciumpropionat, kalciumklorid och/eller propylenglykol när en veterinär har gjort upp en lista för gården över preparat som är avsedda för behandling av kalvningsförlamning, betesförlamning och ketos, och listan fogas till gårdens djurskötselplan. Se alltså till att kompletteringsfodrets namn har skrivits rätt och i sin helhet i listan inför ekokontrollen. I varudeklarationen för de här kompletteringsfodren hänvisas det inte till ekologisk produktion, eftersom kalciumpropionat, kalciumklorid och propylenglykol inte ingår i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. I övrigt ska de här kompletteringsfodrens sammansättning uppfylla kraven i ekoförordningen, preparaten får alltså innehålla bara sådana foderråvaror och fodertillsatser som nämns i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. Av processtekniska skäl får kompletteringsfoder innehålla till exempel xantangummi (olika pastor) eller cellulosafiber (bolus). Kompletteringsfoder får innehålla också konventionellt producerad melass och vatten.

Var omsorgsfull när kompletteringsfoder används

Det är alltid aktören som ansvarar för att utfodringen av ekodjur uppfyller produktionsvillkoren. Veterinären kan ändå rekommendera eller ordinera för ekologiska idisslare också sådana kompletteringsfoder som inte är förenliga med anvisningarna här ovan och vars sammansättning inte motsvarar ekologistiftningen. Kompletteringsfoder kan innehålla till exempel B- eller C-vitamin och konventionellt producerade foderråvaror (t.ex. socker, glycerol, kol). Sådana kompletteringsfoder kan inte användas till ekologiska idisslare ens genom att anteckna det som en "behandlingsgång", eftersom anteckningen hänför sig till läkemedelspreparat. Användningen av de här kompletteringsfodren står i strid med ekoförordningen. Om det i samband med en ekokontroll konstateras att kompletteringsfoder som är förbjudna/strider mot förordningen har använts beaktas det i NTM-centralens avgörande. Föregrip situationen och berätta alltid för veterinären att dina djur omfattas av ekokontrollen och att urvalet av lämpliga kompletteringsfoder därför är mer begränsat. Kontrollera alltid innan du köper ett kompletteringsfoder att det lämpar sig för ekoproduktion. I slutet av villkoren för animalieproduktion finns bilagorna V och VI till kommissionens förordning (EG) nr 889/2008; i dem kan du kontrollera vilka foderråvaror och fodertillsatser som är tillåtna. Be NTM-centralens ekoexpert eller rådgivaren i ekologisk husdjursproduktion om råd ifall du är osäker på huruvida ett kompletteringsfoder lämpar sig för ekologiska idisslare!

Anteckning om behandlingsgång ska göras när läkemedel används

Ett djur vars produktionslivscykel är längre än ett år kan behandlas med läkemedelspreparat tre gånger under en 12-månadersperiod. Om det blir nödvändigt att behandla djuret med läkemedelspreparat fyra gånger under en 12-månadersperiod, kan djuret inte längre anses vara ekologiskt uppfött. Ett djur som behandlats fyra gånger under en 12-månadersperiod betraktas som konventionellt uppfött och dess omläggningsskede måste börja om från början. Ett djur vars produktionslivscykel är kortare än ett år kan på godtagbart sätt behandlas med läkemedel bara en gång under sin livstid. Efter läkemedelsbehandling nummer två måste djurets omläggningsskede börja om från början. De läkemedelspreparat som är godkända för produktionsdjur hittar du här: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elainten-laakitseminen/hallittu_laakekekeytto/laakeluettelot/produktionsdjur_preparat.pdf

Järntillskott för grisar

För ekogrisar tillåts användning av preparat (t.ex. pasta) som innehåller *järnfumarat* som aktiv substans, så att användningen inte leder till en anteckning om behandling. I övrigt ska kompletteringsfodrets sammansättning motsvara ekoförordningens krav, dvs. preparaten får innehålla bara de foderråvaror och fodertillsatser som nämns i bilagorna V och VI till förordning (EG) nr 889/2008. Av tillverkningstekniska skäl får kompletteringsfodret innehålla till exempel xantangummi (i pastor). Kompletteringsfoder får innehålla också konventionellt producerad melass och vatten. Det förutsätter att aktören i sin ekoplan (djurskötselplan) beskriver hur man tryggar tillförseln av järn för smågrisarna. Om ett järnpreparat som injiceras är ett läkemedelspreparat ska det antecknas som en behandling

4. Spara varudeklarationerna med tanke på kontroller

Spara varudeklarationerna för alla köpta foder (t.ex. mineraler, vitaminer, kompletteringsfoder), ensileringsmedel samt rengörings- och desinficeringsmedel för produktionslokaler. Om du inte kan lösgöra varudeklarationen från förpackningen, ta då ett foto av varudeklarationen.

Kom också ihåg:

- Se till att du har tillgång till den senaste versionen av Villkor för animalieproduktion, Livsmedelsverkets anvisning 18217/10.
- Ekologiskt foder som anskaffats gratis (vanligen ensilage, hö eller spannmål) räknas som köpt foder, vilket betyder att det ska finnas dokument också över det.
- Om du använder konventionellt proteinfoder (enkelmagade), SV1- eller SV2-foder, bered dig på att för granskaren visa upp en kalkyl över den procentuella foderanvändningen liksom en kalkyl som visar förhållandet mellan grovfoder och kraftfoder enligt djurgrupp. Färdiga kalkyler försnabbar kontrollen och sänker därför priset på den.

- Om du behöver tillstånd i samband med animalieproduktion (blankett 9b), lämna då in ansökan med tillhörande bilagor i tid till NTM-centralen eller Livsmedelsverket.
- Utevistelse för nötkreatur under betesperioden: Under betesperioden måste alla nötkreatur dagligen komma ut på bete.

Undantag från kravet på betesgång:

- 1) När det gäller tjurar över ett år** får man avvika från beteskravet på så sätt att tjurarna åtminstone bör ha daglig tillgång till en rastgård eller rasthage. Om tjurar över ett år vistas i en rastgård eller rasthage varje dag under betesperioden och stannar kvar på gården efter betesperioden, ska de dagligen rastas utomhus vintertid.
- 2) Nötkreatur som används för köttproduktion** får hållas inomhus i slutskedet av gödningen. Inomhusperioden kan utgöra högst 1/5 av djurets livstid och i samtliga fall högst tre månader. **Efter gödningens slutskede går djuret till slakt. DETTA UNDANTAG GÄLLER TILL SLUTET AV 2021!**
- 3) Sjuka djur** kan tillfälligtvis vara inomhus sommartid. Efter det ska djuret antingen återvända till hjorden eller gå till slakt.

5. Tyngdpunkten i djurövervakningen 2021

Tyngdpunkten i djurövervakningen 2021 är att bedöma djurskötselplanen för lagerbokföringens del. Bedömningen görs genom att ställa tre frågor till aktören (bilaga i slutet av blanketten för produktionskontroll):

1. Motsvarar lagerbokföringen (t.ex. foder, mineraler, vitaminer, övriga kompletteringsfoder) beskrivningen i djurskötselplanen och sköter aktören sin lagerbokföring i enlighet med sin plan? Ja Nej
2. Stämmer balansen i fråga om foderbokföringen? Ja Nej
3. Bokför aktören mottagningskontrollerna (djur, foder) och på vilket sätt? Ja Nej

Utifrån svaren (ja/nej) bedöms verksamheten med bokstaven A, B, C eller D enligt anvisningarna nedan.

- A** – verksamheten följer bestämmelserna om ekoproduktion
- Du kunde svara ja på tre av de prioriterade frågorna 2021.
- B** – brist som föranleder anmärkning
- Det finns någon liten brist/något är oklart, men bokföringen fungerar.
 - Du kunde svara ja på två av de prioriterade frågorna 2021.
- C** – brist som föranleder korrigerande åtgärder
- Något fattas/är mycket oklart i bokföringen och måste korrigeras.
 - Du kunde svara ja på en av de prioriterade frågorna 2021.
- D** – allvarlig förseelse som påverkar om verksamheten är ekologisk
- Det går inte att säkerställa att en produkt är ekologisk.
 - Du kunde inte svara ja på en enda av de prioriterade frågorna 2021.

Aktören får en kopia av bilagan, så att preciseringen av djurskötselplanen kan följas under kommande produktionskontroller.

6. Påbörjande av läkemedelsbehandling på gårdar som hör till en hälsovårdsplan

Till en gård som följer en hälsovårdsplan kan veterinären överlåta vissa läkemedel att ha i beredskap och användningen av dessa läkemedel följs upp. Om du hör till detta system ska du alltid underrätta den vårdande veterinären om att ett läkemedel börjar användas, till exempel med e-post eller per telefon, så att påbörjandet av läkemedelsbehandlingen blir dokumenterad (e-postmeddelande eller notering om samtalet i läkemedelsbokföringen). Lagstiftningen om ekologisk produktion kräver att

användningen av läkemedel alltid sker under en veterinärs ansvar och att uppgifterna om djur i bokföringen visar de läkemedel som veterinären förskrivit för behandling av djuren och skälen för detta.

7. Vilka förändringar kommer EU:s nya ekoförordning att innebära för husdjurssektorn under 2022?

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 börjar tillämpas från och med 1.1.2022. Den nya ekoförordningen medför förändringar för den ekologiska djurproduktionen, i synnerhet för fjäderfäsektorn. För vissa av ändringarna har omställningsperioder fastställts i förordningen för produktionen av svin och fjäderfän.

Följande förändringar träder i kraft 1.1.2022:

- Anskaffningen av alla konventionella avelsdjur blir tillståndspliktig, inklusive avelstjurar. Anskaffningen av djur av lantras kräver inte tillstånd och de kan vara djur som har fått ungar.
- Ett register över ekodjur tas i bruk och där kan aktören om han eller hon så önskar avgiftsfritt uppgge sådana ekodjur som är till salu.
- Undantaget som gäller slutuppfödning av nötkreatur inomhus under betesperioden slopas (slutuppfödning; det har varit möjligt att föda upp nötkreatur inomhus under högst 1/5 av djurets livstid och i alla fall under högst tre månader). Observera detta när du planerar betesperioden sommaren 2022!
- Karenstiden för läkemedel är dubbelt så lång och alltid minst 48 timmar. OBS! Ärendet preciseras under 2021.
- En foderranson får innehålla i genomsnitt högst 25 procent SV2-foder (30 procent fram till 31.12.2021). I övrigt torde inte villkoren för foder som används under omställningsperioden (SV1 och SV2) ändras.
- På svin- och fjäderfågårdar ska självförsörjningsgraden för foder vara minst 30 procent (20 procent fram till 31.12.2021).
- Konventionellt proteinfoder får användas på svin- och fjäderfågårdar när användningen är begränsad till utfodring av grisar under 35 kg och unga fjäderfän. Definitionen av unga fjäderfän preciseras under 2021.
- **Tillståndet att skaffa konventionella unghöns till ekoproduktion upphör 31.12.2021.** Undantaget för anskaffning av konventionella dunungar som är yngre än tre dagar fortsätter.
- Fjäderfä, många förändringar kommer att införas. Nya djurslag och åldersgrupper, produktionsvillkor bland annat för moderdjur och unghöns av arten *Gallus gallus*. Preciseringar i produktionsvillkoren som gäller bland annat byggnadernas mellanväggar, terrasser, passageluckor, utehåll och våningshönserier. För dessa ändringar fastställs omställningsperioder (Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/464, Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2042).

Några av ovan nämnda förändringar kräver att aktören gör upp nya planer för verksamheten redan under 2021. Även andra ändringar införs, bland annat gällande bokföringen och ekoplanen. Bland annat detaljer gällande tillsynen kommer att ingå i den nationella lagen om ekologisk produktion.

Kontakta NTM-centralens ekoexpert eller rådgivare om du tror att någon av de kommande ändringarna medför kräver nya planer för verksamheten på din gård.

BILAGA

Beskrivning av lagerbokföringsmetoden

Lagerbokföringen är ett centralt verktyg för påvisande av spårbarhet för ekologiska produkter. Avsikten med lagerbokföringen är att uppfylla minimikraven för produktionsvillkoren, men också att du beaktar behoven för din egen gård vid planering och genomförande av lagbokföringen.

Använd blanketten ovan för att beskriva hur lagerbokföringen genomförs på ekogården för närvarande. Utöver nuläget kan du även se vilka alternativa sätt som finns för utveckling av lagerbokföringen. Fyll i blanketten innan ekokontrollen och ha den framme under ekokontrollen. Bifoga den ifyllda blanketten till din ekoplan.

Prioriterade frågor gällande lagerbokföring under ekokontrollen 2021

Lagerbokföringen är en prioritet för kontroller av ekologisk växtproduktion under 2021.

Ekogranskaren bedömer skötseln av lagerbokföringen på din gård genom tre prioriterade frågor:

- Uppfyller lagerjournalföringen kraven på villkoren för ekoproduktion utan allvarliga avvikelser? Allvarlig avvikelse: saknas helt eller till väsentliga delar eller uppgifterna är motstridiga; spårning av produktpartier inte möjligt.
- Har man i genomförandet av lagerbokföringen beaktat de faktorer som är väsentliga för gårdens verksamhet? T.ex. spårbarhet, mängder, komplexiteten hos verksamheten och andra faktorer som ökar eller minskar risker.
- Har metoden för lagerbokföringen beskrivits? Beskrivningen kan till exempel vara den blankettmall du använder för lagerbokföringen eller att motsvarande uppgifter har beskrivits i ekoplanen.

Sammanfattning av kraven på lagerbokföring

Av lagerbokföringen ska framgå de produkter och produktionsinsatser som anskaffats till, använts och överlåtits från gården samt lagerbalansen. Minimikraven för lagerbokföringen har beskrivits i detalj i villkoren för ekoproduktion, anvisningen 1. Allmänna anvisningar och villkor för växtproduktion (kapitel 13.1), tillgänglig på Livsmedelsverkets webbplats: www.ruokavirasto.fi > Odlare > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekoproduktion. Nedan en sammanfattning av kraven:

1) Produktionsinsatser som anskaffats (köpta eller gratis erhållna) **till gården** (såsom gödselmedel inklusive stallgödsel, jordförbättringsmedel, växtskyddsmedel samt frön och utsäde och annat förökningsmaterial) **och jordbruksprodukter:**

- mängd (t.ex. kg eller m³) och kvalitet (t.ex. utsädeskorn, foderhavre)
- produktionssätt (ekologiskt, omläggning, konventionellt)
- produkternas försäljare
- produktleverantör (om annan än säljaren), t.ex. transportföretag
- leveransdatum
- resultatet av kontrollerna av överensstämmelse mellan märkningar på mottagna ekoprodukter och medföljande dokument.

2) Jordbruksprodukter som producerats och använts på gården

- skörd av produkterna och total mängd och kvalitet
- eventuellt svinn
- produkternas produktionssätt

3) Förnödenheter och jordbruksprodukter som har sålts eller överlåtits från gården

- produktmängder och kvalitet
- produkternas produktionssätt
- produkternas mottagare
- produktuppköpare
- leveransdatum

4) Balansen i lagerbokföringen

Med balansen i lagerbokföringen avses ett sammandrag som anger hur mycket förnödenheter och färdiga produkter som finns i lager vid en given tidpunkt.

Ekosektionen

Datum

1.4.2021

Dnr

2345/04.02.20.10/2021

Beskrivning av lagerbokföringsmetoden

Lagerställen Var lagras produkter? Beskriv lagerställen (t.ex. byggnader och områden) med ordningsnummer och namn. Komplettera uppgifterna om du för mer detaljerad lagerbok över enskilda lager (t.ex. silor). Se till att uppgiften om lagrens placering (t.ex. ägokarta och silokarta) finns i ekoplanen.	Lagerställe 1. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____ Lagerställe 2. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____ Lagerställe 3. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____ Lagerställe 4. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____ Lagerställe 5. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____ Lagerställe 6. _____ ☐ Silor _____ st. ☐ Annat, vad? _____
Typ av produkt Hur noggrann är din lagerbokföring över olika växt- eller andra produkttyper och produktionsinsatser? Ändamål: t.ex. foder, utsäde, brödspannmål, gödsel, växtskydd Produktionsfas: eko, konventionell, omläggning	☐ Produkt- eller växttyp ☐ Sort ☐ Ändamål ☐ Produktionsfas ☐ Annan, vilken? _____
Metoder för uppskattning eller mätning av produktmängder Beskriv per produktgrupp (t.ex. spannmål, ensilage, osv.) och hur du uppskattar eller mäter produktmängderna för lagerbokföringen. Använd separata bilagor vid behov för att precisera beräkningsgrunderna.	Produkt 1. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad? Produkt 2. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad? Produkt 3. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad? Produkt 4. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad? Produkt 5. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad? Produkt 6. _____ ☐ Volym ☐ Vikt ☐ Antal ☐ Annat, vad?
Användnings- eller marknadsföringssätt för skörden eller produkterna Notera även inköpta produktionsinsatser (t.ex. utsäde, foder och gödsel) som ska lagerbokföras.	☐ Eget bruk ☐ Till försäljning ☐ Sålts eller överlåtits på strå ☐ Annat, vad? _____
Antal verifikat per år Uppskatta antalet verifikat i lagerbokföringen per år (st.) per produkttyp eller -grupp. Antalet kan vara en uppskattning, till exempel: under 10 st., 10-20 st., osv.	Produkt 1 och antal verifikat: _____, _____ st. Produkt 2 och antal verifikat: _____, _____ st. Produkt 3 och antal verifikat: _____, _____ st. Produkt 4 och antal verifikat: _____, _____ st. Produkt 5 och antal verifikat: _____, _____ st. Produkt 6 och antal verifikat: _____, _____ st.
Lagerbokföringsmetod Bifoga vid behov en närmare beskrivning av metoden, t.ex. blankettmall.	☐ Pappersblankett ☐ Elektronisk blankett ☐ Annan, vilken? _____
Andra uppgifter som beskrivs i lagerbokföringen Till exempel • Frekvensen av uppdateringar om det finns direktförsäljning på gården • Uppskattning av mängden av svinn	

Blanketten finns på Livsmedelsverkets webbplats: www.ruokavirasto.fi > Odlare > Ekologiska gårdar > Blanketter och anvisningar för ekoproduktion